

شانس ایران برای هاب شدن در منطقه با صادرات برق

ارزآوری برق ورهایی از تحریم

عطیه لباف
خبرنگار

بررسی آمارهای وزارت نیرو نشان می‌دهد که در دولت یازدهم ۴۰ میلیارد و ۱۲۰ میلیون کیلووات ساعت برق به کشورهای همجوار شامل جمهوری آذربایجان، پاکستان، افغانستان، ترکمنستان، ارمنستان، ترکیه و عراق صادر شد؛ صادراتی که سه میلیارد و ۳۷۳ میلیون دلار برای کشور درآمدزایی ارزی کرد. اما این میزان با توجه به ظرفیت اسمی ۸۰ هزار مگاواتی و تولید واقعی ۵۸ هزار مگاواتی برق کشور چندان همخوانی ندارد. آن هم در شرایطی که ایران می‌خواهد تا سال ۱۴۰۴ تبدیل به هاب انرژی منطقه شود.

به نظر می‌رسد که بهم پیوستگی شبکه برق ایران و کشورهای همجوار می‌تواند نقش مهمی در تحقق این هدف داشته باشد. چراکه صادرات برق ضمن ایجاد ارزش افزوده، تحریم پذیر نیست.

در این راستا محسن بختیار، معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی وزارت نیرو اخیراً از یک برنامه جدید صادراتی برق خبر داده که به نظر واقع بینانه نمی‌آید اما در صورت تحقق می‌تواند ایران را به یکی از بزرگترین صادرکنندگان برق جهان تبدیل کند. او در نشست تخصصی اهداف صادراتی صنعت برق گفت: «پیش‌بینی می‌شود صادرات برق کشور تا سال ۱۴۰۴ حدود ۲۵ درصد رشد کند و به ۳۳ میلیارد دلار برسد.»

در این باره مهدی عسلی، کارشناس ارشد انرژی با اشاره به آغاز دور جدید تحریم‌های نفتی ایران، توسعه صادرات برق را یک گزینه مهم و جایگزین برشمرد و به «ایران» گفت: «حال که صادرات برق تحریم نیست، می‌توان نفت و گاز را با سرمایه‌گذاری نیروگاهی و افزایش راندمان نیروگاه‌ها تبدیل به برق با قیمت ارزان به کشورهای همسایه صادر کرد. ضمن بازگشت ظرفیت حاصل از آن می‌تواند به یورو یا ارزهای معتبر محلی (لیبر ترکیه، روبیه هند، درهم امارات و غیره) باشد.»

کناره‌گیری مرد قراردادها از وزارت راه

اصغر فخریہ کاشان مشاور سابق وزیر راه و شهرسازی و فردی که بیشترین تأثیرگذاری را در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی پس از برجام داشت، در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه در پی اجرای قانون بازنشستگی از وزارت راه و شهرسازی خداحافظی کرده است، اظهار کرد که دیگر بنا ندارد در حوزه مسائل این وزارتخانه و خرید هواپیما مصاحبه‌ای با رسانه‌ها داشته باشد.

فخریہ کاشان که در دولت‌های بنی صدر و سازندگی معاونت ارزی بانک مرکزی را عهده دار بود، پس از بیش از دو دهه سکوت و کناره‌گیری از مسئولیت‌ها به‌دلیل بازنشستگی، بار دیگر در دولت حسن روحانی به کار گرفته شد. وی از سوی عباس آخوندی در ۲۶ بهمن ۹۲ به سمت مشاور وزیر راه و شهرسازی در امور بین‌الملل منصوب شد. او سرپرستی گروه مذاکره‌کننده با شرکت‌های ایرباس، بوئینگ و ای تی آر را بر عهده داشت؛ ایران به‌عنوان یکی از قراردادهای برجعی، توانست قرارداد خرید ۲۰۰ فروند هواپیما با این سه شرکت را به‌صورت پرتداخت ۳۳۰ میلیون دلار از محل صندوق توسعه ملی به‌عنوان پیش پرداخت و الباقی به‌صورت فاینانس به امضا برساند.

تهیه طرح اولیه ساخت پل شلمچه و عراق

محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی با یادآوری تکبید رئیس جمهوری برای ساخت پل شلمچه روی رودخانه اروند گفت: طرح‌های اولیه ساخت پل ۷۰۰ متری شلمچه به عراق تهیه شده است. او در گفت‌وگو با ایرنا افزود: برای ساخت این پل روی اروند رود رازی‌های مورد نیاز با دولت عراق انجام شده است. وی با بیان اینکه در نخستین سفر برای بررسی وضعیت ساخت این پل عازم خرمشهر خواهم بود، گفت: در این سفر، شرایط میدانی و محلی آغاز عملیات ساخت این پل مورد ارزیابی دقیق قرار خواهد گرفت.

تجربه شرکت‌های ایرانی از دور زدن تحریم‌ها

مجتبی خسروتاج، رئیس سازمان توسعه تجارت گفت: شرکت‌های صادراتی تجربه خوبی از دور زدن تحریم‌ها دارند و بلدند در دوره جدید چکار کنند اما بازگو کردن این روش‌ها در شرایط حساس کنونی به صلاح نیست. امروز درگیر یک جنگ اقتصادی واقعی هستیم، بر این اساس ولت‌مردان و بنگاه‌ها نباید سیاست‌ها و برنامه‌های خود را برای حضور در بازارهای جهانی بازگو کنند. اعمال تحریم‌ها از ماه‌ها پیش آغاز شده است و از همان زمان راهکارهای مقابله با آنها را عملیاتی کرده‌ایم. عملکرد شهریورماه و هم‌راهه امسال صادرکنندگان حاکمی از رشد صادرات است. صادرات غیرنفتی در هفت ماه امسال رشد ۱۳.۵ درصدی داشته است، با این حال از برنامه رشد ۲۱.۷ درصدی هدف‌گذاری شده در برنامه ششم توسعه عقب هستیم. /ایسنا

تنها در برق، بلکه در مصرف آب و سایر

حامل‌های انرژی کشور نظیر گاز، بنزین و نفت گاز ایران کشوری بدمصرف است. البته آمارهای وزارت نیرو نشان می‌دهد که امسال در صنعت برق گام‌های مثبتی برای مدیریت مصرف برداشته شده و مردم تا اندازه‌ای با مسئولان همراه شدند، به طوری که مصرف برق سال ۹۶ با ۵.۲۲ درصد رشد نسبت به سال ۹۵ همراه بود اما امسال میزان رشد مصرف برق در اوج بار ۲.۹۹ درصد نسبت به سال قبل بود. با این حال این موضوع نیازمند کار بیشتری است و باید یک تجدید نظر جدی در مصرف انرژی کشور انجام شود؛ با یک نگاه گرا و در تمام وزارتخانه‌های مربوطه.

آمارها نشان می‌دهد که اگر ۲۰۰۰ مگاوات مصرف برق مدیریت شود، ارزش افزینی آن سه میلیارد یورو خواهد شد. مانند امسال که با تغییر ساعات کار ادارات در یک تابستان این میزان صرفه‌جویی ارزی صورت گرفت. البته در خصوص برق علاوه بر مدیریت مصرف، راهکارهایی برای کاهش بیشتر شدت

مصرف انرژی وجود دارد. نظیر تبدیل

نیروگاه‌های فسیلی به سیکل ترکیبی. با تبدیل نیروگاه‌های سیکل باز به سیکل ترکیبی و راه‌اندازی واحدهای بخار این نیروگاه‌ها، ظرفیت تولید برق کشور هفت هزار و ۵۰۰ مگاوات افزایش می‌یابد. این رقم سالانه ۲ میلیارد دلار صرفه‌جویی سوختی به همراه خواهد داشت. ■ **تأمین ۱۱ درصد از برق بدون استفاده از سوخت‌های فسیلی**
ایران یک درصد از جمعیت جهان را دارد اما شدت مصرف انرژی آن حدود ۳ برابر متوسط جهانی است. با این نگاه دولت به فکر اصلاح و مدیریت مصرف انرژی افتاده است. در نخستین گام، وزارت نیرو قرار است که هر سال گزارشی از میزان تولید برق بدون استفاده از سوخت‌های فسیلی ارائه دهد. در اولین گزارش وزارت نیرو اعلام کرده که ۲۱ درصد از تأمین برق کشور در حال حاضر بدون استفاده از سوخت‌های فسیلی است. این ۲۱ درصد شامل مواردی نظیر انرژی‌های تجدیدپذیر، تولیدات نیروگاه‌های سیکل ترکیبی، واردات برق

■ **سال بیست و چهارم** ■ شماره ۶۹۱۸

■ **سه شنبه** ■ ۱۵ آبان ۱۳۹۷

برق

بررسی میزان مصرف و صادرات برق در یک تابستان سال جاری و آخرین آمار اعلامی شرکت مدیریت برق ایران از وضعیت شبکه (مگاوات)

تاریخ	زمان	مصرف برق در پیک	مصرف برق در پیک (سال گذشته)	کل مبادلات برق	صادرات برق	واردات برق	ذخیرمیروگماها	تولید روزانه انرژی‌های تجدیدپذیر
۱۳۹۷/۰۷/۱۴	۱۸:۵۲	۴۰،۷۱۰	۳۵،۴۹۴	۱،۷۲۱	۱،۳۱۳	۴۰۸	۲،۹۹۴	۰
۱۳۹۷/۰۴/۲۵	۱۴:۴۰	۵۷،۰۰۳	۵۱،۲۹۲	۵۲۲	۹۹	۴۲۳	۲۵۱	۴،۸۴۴

است که امید است حاصل شود. در کنار این برنامه‌ریزی برای مدیریت ۳ هزار مگاوات مصرف در زمان پیک نیز در معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی خاموشی‌ها برخورد نکنیم. این موضوع تجدید نظر در دستور کار قرار داده اید، توضیح داد: «تبدیل نیروگاه‌های حرارتی به سیکل ترکیبی و دو برابر کردن سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در هر سال در صدر برنامه‌ها قرار دارد که امیدواریم با تأمین مالی از سوی دولت، این برنامه‌ها محقق شود.»

به‌گفته حائری، امسال سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تأمین برق کشور به هزار مگاوات و سال آینده به ۲ هزار مگاوات خواهد رسید. تا به این ترتیب در پایان دولت دوازدهم این ظرفیت به ۴ هزار مگاوات برسد.

البته با توجه به قطع مکرر برق در تابستان امسال دولت در نظر دارد که تا تابستان سال آینده ۵ هزار و ۲۰۰ مگاوات ظرفیت جدید برق را وارد شبکه کند. این هدف نیازمند ۱۰ هزار میلیارد تومان اعتبار دولتی و بخش خصوصی

چرا واقعی شدن قیمت ارز صادرکنندگان را همراهی نکرد

سرعت‌گیرهای صادرات

مرجان اسلامی‌فر
خبرنگار

اگر قیمت ارز واقعی شود در صادرات غیرنفتی رکورد خواهیم زد، چندین سال است که این جمله را از فعالان اقتصادی کشور می‌شنویم. حال سؤال این است که با واقعی شدن قیمت ارز، چرا در درآمد صادراتی و حجم صادراتی هیچ رکوردی رأیث نکرد. اگر پای درددل صادرکنندگان بنشینید نوک پیکان انتقادها را به سمت دولت نشانه می‌گیرند و از اینکه با قوانین متعدد سدی ساختند تا صادرات مسیر خود را طی نکند، گلایه می‌کنند. آنها می‌گویند با واقعی شدن قیمت ارز، می‌توان جهش صادراتی را شاهد بوداما صدور ۳۰ بخشنامه در کمتر از ۳ ماه توانست رشد صادراتی را محقق کند.

به گفته فعالان اقتصادی سیاستگذار با آزمون و خطا به بخشنامه‌هایی رسید که تعادل حداقلی در حوزه صادرات برقرار شد اما این تعادل همچنان به ضرر صادرکننده است. یکی از منتقدانی که سیاست‌های صادراتی را مناسب نمی‌داند، محمد لاهوتی رئیس کنفدراسیون صادرات ایران است. وی به «ایران» می‌گوید: صدور مکرر بخشنامه‌ها برای صادرات به برندهاسازی در بازارهای داخلی و خارجی لطمه زده است ضمن اینکه ممنوعیت صادرات نیز سبب شده تا تعهد صادرکنندگان در بازارهای هدف خمشه دار شود، این در حالی‌است که صادرکننده برای دستیابی و سهم خواهی در بازار هزینه کرده که

نفت

در آمار ۷ ماهه سال جاری آمده است که حجم صادرات غیرنفتی ایران به ۶۷ میلیون و ۳۴۲ هزار تن رسیده است که ارزش آن رقمی معادل ۲۲ میلیارد و ۲۲۹ میلیون دلار است که این عدد رشد حدود ۱۴ درصدی را نشان می‌دهد. در فهرست کشورهای صادرکننده هم کشورهای هدف در حال تغییر هستند.

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران با بیان اینکه اگر خواهیم از صادرکنندگان حمایت کنیم باید اصلاح سیاست‌های شش ماهه گذشته را در دستور کار قرار دهیم، می‌گوید: انفجار نرخ ارز منجر به رشد صادرات ۱۳.۵ درصد شد. صادرات باید ضمن اینکه بازار چین نیز که یکی از بازارهای مهم صادراتی ایران بود، جای خود را به عراق داده است؛ این نشانگر مشکل در شرایط صادراتی کشور است. لاهوتی با بیان اینکه باید پذیرفت امروز ارز نیمايي اگر در اختیار واردکننده‌ای قرار می‌گیرد، اما کالای او با این نرخ به دست مصرف‌کننده نمی‌رسد؛ پس به‌جای پنج نرخ امروز، باید حداقل دو نرخ را بپذیریم. نرخ که در غیر این صورت در شرایط

اقتصادی

مقدمه ای بر پوست اندازی سیستم بانکی

سیاستگذاران و تصمیم‌سازان اقتصادی کشور اگر به جد دنبال اصلاح نظام بانکی هستند ضروری‌ترین اقدام این است که علاوه بر دولت، مجلس و قوه قضائیه نیز به هماهنگی و یکدستی واقعی در قبال اصلاح نظام بانکی برسند. در غیر اینصورت اگر بالاترین اختیارات هم به بانک مرکزی داده شود و مجموعه «قوا» نتوانند با وحدت نظر در این باره رفتار کنند حتی بالاترین اختیارات هم منجر به اصلاحات لازم در سیستم بانکی کشور نخواهد شد.

گذشته از مصوبات اخیر شورای عالی هماهنگی امور اقتصادی، آنچه در این باره محرز است اینکه تاکنون هر سه

قوه در این باره کوتاهی غیرقابل چشم پوشی داشته‌اند و مهم‌ترین قصور، تعلل در تصویب قانون بانکداری جدید است. ما در حال حاضر دو قانون «پول و بانک» و «بانکداری بدون ربا» مصوب سال‌های ۱۳۵۱ و ۱۳۶۲ را داریم که هیچ کدام پاسخگوی بانکداری جدید و امروزی نیست. به‌عنوان نمونه بانک مرکزی ایران فاقد اختیارات قانونی برای مهار مؤسسات مالی اعتباری است و ما نیاز به قانون به روزتری در این باره داریم اما وجود اینکه سال ۹۱ قریب به ۴۰ نفر از متخصصان و صاحبانظران با استفاده از ظرفیت‌های کارشناسان اتاق بازرگانی، اداره حقوقی بانک‌ها، صاحبانظران قضایی و مشورت‌گیری از صندوق بین‌المللی پول قانون نسبتاً جامعی را در بانک مرکزی تهیه کردند که مورد اجماع صاحبانظران بود اما متأسفانه هنوز این قانون به مجلس نرفته است در حالی که اگر قانون مذکور به تصویب می‌رسید بانک مرکزی از اختیارات کافی برای شفاف‌سازی عملکردها در سیستم بانکی کشور برخوردار می‌شود.

فوریت دوم این است که برخی قوا به جای سیاست تقابل از بانک مرکزی حمایت کنند. وقتی براحتی برای برخی مدیران بانک مرکزی پرورده‌ای تشکیل شده و با اتهام‌های سنگین به بازداشتگاه می‌فرستند، آیا کسی جرأت می‌کند با فراغت بال این مسئولیت را در بانک مرکزی بپذیرد؟ آیا چنین برخوردی‌هایی در ابعاد

بین المللی عملاً اعتبار بانک مرکزی را خشنه دار نمی‌کند؟

تنکه دیگر در این باره معوقات بالای بانکی است. در طول این سال‌ها بسیاری از افراد و شرکت‌های ذی نفوذ از فضای موجود استفاده کرده و سرمایه بانک‌ها را از بین برده‌اند و در این وضعیت نیاز به افزایش سرمایه در بانک‌ها بسیار محسوس است و تا زمانی که افزایش سرمایه صورت نگردد ظرفیت قانونی جذب سپرده‌ها عملى نمی‌شود چون به تناسب افزایش سپرده‌ها بانک نیاز به افزایش سرمایه هم دارد ضرورتی که متأسفانه بانک‌های ما عموماً به آن بی‌اعتنا بوده‌اند.

از سوی دیگر به دلیل وجود تحریم‌ها ما با ناتوانی در انتقال ارز به کشورهای روهستیم و عملاً بانک‌های ما نمی‌توانند در حوزه تجارت بین‌الملل کار آیی خود را نشان دهند، بنابراین انتظار این است که دولت و وزارت خارجه به توافقی برس ساختار و نحوه عملکرد بانکی در برجام برسند. این همه در حالی است که اروپایی‌ها شش ماه است از روی دنگی بسته تابانات بانکی خود طرفه می‌روند و فرآیند این تبادلات به‌صورت شفاف تعریف نشده است.

در کنار همه این ضرورت‌ها سیستم بانکی ما در حوزه منابع انسانی هم نیاز به ترمیم دانش روز و مهارت آموزی‌های متناسب با شرایط جدید دارد اما تا زمانی که دایره دید سیاستگذاران، درباره کارکرد بانک‌ها ساده و به دور از ظرفیت‌های واقعی و متنوع سیستم بانکی باشد این امر محتمل نمی‌شود. به نظر می‌رسد سیستم بانکی ما امروز در همه ارکان خود نیاز به بازسازی جدی و اساسی دارد ونقطه عزیمت این اصلاح می‌تواند تصویب قانون جدید بانکداری باشد.

افزایش سرمایه بانک‌ها را جدی بگیریم

بجحت اصلاح ساختار نظام بانکی ابعاد مختلفی دارد اما آنچه اول از همه باید مورد توجه قرار گیرد اصلاح مقررات بانکی و پولی کشور است. ضرورت دوم برگرداندن معوقات بانک هاست چه از طریق دولت یعنی پیش‌بینی افزایش سرمایه برخی بانک‌ها در بودجه و چه از منابع دیگر، ما در شرایط فعلی نیاز مبرم به افزایش سرمایه بانک‌ها داریم چون اساساً حرکت اقتصاد نیاز به تأمین مالی دارد با این همه اگر ما در تأمین مالی صرف متوقف شویم و منابع به صادرات تخصیص داده نشود و بانک‌ها در تسخیر و محاصره وارذکنندگان باشند باز نقض غرض صورت می‌گیرد.

ضرورت مهم دیگر اعطای اختیارات لازم به بانک مرکزی است چون تا زمانی که بانک مرکزی نقش بالادستی، سیاست‌گذار و نظارتی خود را نتواند بدرستی ایفا کند آشفنگی در سیستم بانکی به وجود خواهد آمد. از طرف دیگر توجه به بازار سرمایه و بورس هم می‌تواند نظام پولی و بانکی کشور را در هماهنگی و تعادل با بازار سرمایه قرار دهد اما بازار سرمایه هم زمانی رشد می‌کند که اطلاعات شرکت‌ها به‌صورت شفاف در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گیرد. از آن سو اگر سیاست خصوصی‌سازی را با هدف کاهش تصدی‌گری‌های دولتی و کمک به شفاف‌سازی فضای اقتصادی یک اولویت بدانیم در آن صورت دولت می‌تواند در اعمال این سیاست‌ها با استفاده از اهرم‌های اجرایی مثل بورس و سازمان خصوصی‌سازی به‌گونه‌ای رفتار کند که از میزان انحصارها در خصوصی‌سازی‌ها کم شود تا بخش خصوصی واقعی در کشور بتواند عهده‌دار مسئولیت‌های خود باشد با این حال متأسفانه روند خصوصی‌سازی همچنان در کشور کند پیش می‌رود و تلفی موجود از خصوصی‌سازی جز توزیع رانت چیز دیگری نیست. بالخصوص بر این باور هستیم که اگر ما به دنبال اصلاح نظام بانکی هستیم در کوتاه مدت باید سیاست افزایش سرمایه بانک‌ها را جدی‌تر دنبال کنیم. آنچه طبیعی و گریزناپذیر به نظر می‌رسد اینکه ما در آینده با یک مقدار رکود مواجه خواهیم شد بنابراین تأمین مالی و سرمایه‌گذاری‌های جدید شرط مواجهه با فضای رکود خواهد بود.

اگرچه امسال ما با مشکلات حادی مواجه نخواهیم بود اما هم‌اکنون برای شش ماه آینده باید برنامه‌ریزی کنیم تا فضای تحریم بدرستی مدیریت شود و البته مدیریت فضای تحریم بدون توجه جدی به صادرات ممکن نیست، در حقیقت سیستم بانکی خارج از واقعیت‌های اقتصادی کشور نیست و حلقه‌های دیگر در اقتصاد ما سرنوشت سیستم بانکی را هم رقم می‌زند.

ضرورت ساخت مسکن اجتماعی با پول زکات

اکبر ترکان مشاور رئیس جمهوری در امور هماهنگی نوسازی بافت‌های فرسوده با بیان اینکه زکات سهم فقراست، اظهار داشت: باید از ظرفیت افرادی که بخشی

از درآمد و سود درآمد خود را به راکت‌های اختصاص می‌دهند استفاده کرد. در اجرای مسکن اجتماعی می‌توان زمین و زیرساخت‌ها را در اختیار مردم قرار داد تا از سهم زکات خود هر چند واحدی که می‌توانند در این اراضی احداث کنند، خیرین مسکن‌سازی می‌توانند خودشان در شناسایی افراد نیازمند اقدام کنند و اجاره به‌فرا قرار واجد شرایط را بر عهده بگیرند. در این صورت دولت نباید در واگذاری این واحدها به نیازمندان دخالتی داشته باشد. / ایلنا

نکته

از درآمد و سود درآمد خود را به راکت‌های اختصاص می‌دهند استفاده کرد. در اجرای مسکن اجتماعی می‌توان زمین و زیرساخت‌ها را در اختیار مردم قرار داد تا از سهم زکات خود هر چند واحدی که می‌توانند در این اراضی احداث کنند، خیرین مسکن‌سازی می‌توانند خودشان در شناسایی افراد نیازمند اقدام کنند و اجاره به‌فرا قرار واجد شرایط را بر عهده بگیرند. در این صورت دولت نباید در واگذاری این واحدها به نیازمندان دخالتی داشته باشد. / ایلنا

می‌باشد.

www.tax.gov.ir

یا با ارسال لوح فشرده (CD)

قابل توجه فعالان اقتصادی (اشخاص حقیقی و حقوقی)

امروز آخرین مهلت ارسال الکترونیکی فهرست صورت معاملات و قراردادهای فصل تابستان ۹۷ از طریق سامانه www.tax.gov.ir و یا با ارسال لوح فشرده (CD) می‌باشد.